

REMISSVAR

Datum
2018-10-10
Ert datum
2018-06-28

Diariernr
2018-06421
Er referens
Ku2018/01387/MF

CSV-SIC
Erik Ryd
010-240 4386
erik.ryd@msb.se

Regeringskansliet
Kulturdepartementet

103 33 Stockholm

Slutbetänkandet SOU 2018:50 Ett oberoende public service för alla – nya möjligheter och ökat ansvar

Sammanfattning

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, vill understryka att public service-företagens sändningar i marknätet, med rådande täckningskrav, är fortsatt viktigt för svensk krisberedskap och totalförsvaret. MSB vill även understryka att public service-företagens tillgängliggörande av material via internet inte kan likställas med sändningarna via marknätet ur beredskapssynpunkt.

MSB utgår från att utformandet av framtida sändningstillstånd inte kommer att påverka public service-företagens årliga redovisning av beredskapsplaner. MSB instämmer i att public service-företagen särskilt bör beakta distributionen via internet ur ett beredskaps- och säkerhetsperspektiv i de årliga beredskapsplanerna.

MSB ser det som viktigt att granskning och nyhetsrapportering kan ske i och från alla delar av Sverige – i såväl normalläge som i fredstida kriser och under ett läge av höjd beredskap.

MSB ser positivt på att public serviceföretagen arbetar med medie- och informationskunnighet inom ramen för folkbildningsuppdraget.

MSB anser det viktigt att public service-företagen tillgängliggör krisinformation och riskkommunikation med hänsyn till befolkningens olika förutsättningar att motta denna.

Täckningskravet för sändningar och marknätets framtid

MSB instämmer i utredningens bedömning att public service-företagens sändningar även fortsättningsvis ska nå minst 99,8 procent av den fast bosatta befolkningen via marknätet (sidan 103). Detta är framförallt viktigt ur ett beredskapsperspektiv. Den svenska larm- och informationskedjan för Viktigt meddelande till allmänheten (VMA) är avhängig public service sändningsförmåga samt robustheten och täckningen som marknätet i sin nuvarande form erbjuder. Under allvarliga kriser riskerar informationsinfrastruktur och -utrustning att påfrestas samtidigt som informationsbehovet drastiskt ökar. Detta ställer särskilt stora krav på redundans och robusthet i hela informationskedjan som svensk beredskap förlitar sig på. Public service-företagens kontinuerliga sändningar via marknätet är därför fortsatt prioriterade. Mot bakgrund av detta behöver även den långsiktiga finansieringen av fasta kostnader kopplade till distributionen genom marknätet säkras. MSB anser att det är viktigt att eventuella ökningarna i dessa kostnader till följd av att andra aktörer lämnar marknätet (sidan 286) inte påverkar public service-företagens ekonomi på ett sådant sätt att företagets journalistiska verksamhet och produktion påverkas menligt. I den mån marknätets roll för utsändningarna från public service-företagen ska utredas i framtiden (sidan 84) menar MSB att beredskapsperspektivet måste vägas in, och att totalförsvarets behov särskilt måste tas hänsyn till.

Utökad kärnverksamhet, publiceringar på internet och teknikneutralitet

Utredningen föreslår att definitionen av kärnverksamhet utökas till att även omfatta tillhandahållandet av radio- och tv-program på bolagens egna plattformar som finns fritt tillgängliga och öppna delar av internet (sidorna 74-78). Utredningen bedömer att ett teknikneutralt uppdrag för public service-företagen kan övervägas på längre sikt (sidorna 110-111). MSB instämmer i att det är viktigt att public service-företagen även fortsättningsvis kan nå ut och vara relevanta för olika grupper i samhället allteftersom konsumtionsmönster och användarvanor ändras över tid. MSB vill särskilt uppmärksamma att public service-tillgängliggörandet av material via internet inte kan likställas med sändningarna via marknätet ur en beredskapssynpunkt. Ur ett helhetsperspektiv på informationskedjan från utsändning till konsumtion är särskilt den enskildes mottagningsförmåga sårbar inför olika störningar i samhällets infrastrukturer. Det är viktigt att de som till vardags saknar vana eller apparatur för att ta del av public service-företagens sändningar via marknätet informeras på de internetburna plattformarna om hur sändningarna kan nås vid allvarligare kriser med störningar i internetdistributionen och/eller -konsumtionen. MSB vill understryka att ett eventuellt framtida teknikneutralt uppdrag inte på något sätt bör få påverka robustheten i utsändningsförmågan och beredskapen som idag innehas i den primära informationskedjan från public service-företagen, via marknätet till allmänheten. Vid eventuella större

tekniskiften måste public service-företagen sändningsförmåga och räckvidd bibehållas. Detta bör ske genom en kontinuerlig kravställning på beredskap hos organisationerna, fortsatt svenskt ägandeskap och kontroll över central distributionsinfrastruktur – samt att denna är robust nog att möta samhällets behov under fredstida kriser och hela hotskalan.

Kommande sändningstillstånd

MSB:s huvudsakliga intresseområde inom sändningstillstånden för public service-företagen ligger i kraven om respektive företags uppdrag inom krisberedskap. I kapitel 3 diskuteras regleringen av public service-företagen från och med år 2020 och framåt. MSB noterar att samråd kring risk- och sårbarhetsanalyser, i konsekvensanalysen i kapitel 10, inte har tagits upp. Oavsett längd och form på kommande sändningstillstånd utgår MSB från att inget kommer att påverka den årliga redovisningen av beredskapsplaner till Kulturdepartementet och det föregående samrådet med MSB (se sidan 109 i utredningen samt 24 § i respektive företags sändningstillstånd).

Särskilt beaktande av internetdistribution i beredskapsplaner

MSB instämmer i utredningens bedömning att public service-företagen särskilt ska beakta distributionen via internet ur ett beredskaps- och säkerhetsperspektiv i de årliga beredskapsplanerna (sidan 109). I takt med att distributionen ökar i omfattning och betydelse via internetburna kanaler behöver public service-företagens beredskapsplaner reflektera detta.

Public service i svagt bevakade områden

MSB ser det som positivt för både demokratin och samhällets funktionalitet om granskning och nyhetsrapportering kan ske i och från alla delar av Sverige – i såväl normalläge som i fredstida kriser och under ett läge av höjd beredskap. MSB anser att det är viktigt att de åtgärder som vidtas för att möjliggöra detta bygger på robusta tekniska lösningar för exempelvis inhämtning och återsändning till redaktionerna. I de resursbehov som public service-företagen anger (sidorna 282-285) finns en rad behov som rör införskaffandet av ny teknik – och indirekt beredskap och säkerhet. Tekniska lösningar som redan används, och anammas i framtiden, måste fortsatt möta kraven på hög säkerhet för produktion och distribution i hela landet.

Folkbildningsuppdraget och medie- och informationskunnighet

MSB ser positivt på att public serviceföretagen arbetar med medie- och informationskunnighet (MIK) inom ramen för folkbildningsuppdraget. MSB vill framhålla vikten av ett aktivt engagemang från public service-företagen för att Sverige ska kunna lyckas med målsättningen att öka invånarnas medie- och informationskunnighet. Ett aktivt engagemang kring MIK är en viktig komponent i samhällets motståndskraft mot påverkanskampanjer.

Utmaningar som följer med medieutvecklingen, exempelvis nya plattformar och forum som gör det möjligt att sprida desinformation i stor omfattning, utgör också en utmaning vid samhällsstörningar och kriser. Att stärka förmågan hos befolkningen att finna, analysera och kritiskt värdera information i olika medier och kontexter, stärker även samhällets motståndskraft vid kriser och höjd beredskap.

Krisinformation och riskkommunikations tillgänglighet

MSB instämmer i bedömningen att kravet på SR och SVT att beakta behoven hos personer med funktionsnedsättning är särskilt viktigt under extrema nyhetslägen (sidorna 176-178). Att kunna tillgodogöra sig information under allvarliga krissituationer kan vara kritiskt för den enskilde. Programföretagens sändningar utgör en viktig informationskälla när samhället befinner sig under påfrestning och kriser. Då förutsättningarna hos befolkningen skiljer åt utifrån exempelvis konsumtions- och användarmönster, språkkunskaper och funktionsnedsättningar bör hänsyn tas till detta – särskilt vad gäller krisinformation.

Public service-företagen utgör samtidigt en viktig informationskälla inför en händelse eller kris. Det är av vikt att stora delar av befolkningen och olika grupper kan ta till sig och värdera nödvändig samhällsinformation även inför en händelse. Riskkommunikation, dvs. information om kända risker och hot, konsekvenserna som riskerna och hoten kan få för individen och samhället samt hur privatpersoner, ansvariga myndigheter och andra aktörer kan förbereda sig för att minimera konsekvenserna av en samhällskris, bidrar till att stärka förmågan hos befolkningen och höjer därmed Sveriges motståndskraft avseende kris och höjd beredskap. Även denna information bör nå så stor del av befolkningen som möjligt. I den mån public service-företagen själva ska kommunicera sådan information behöver denna utformas med hänsyn till befolkningens olika behov och förutsättningar att ta emot denna.

I detta ärende har generaldirektör Dan Eliasson beslutat. Erik Ryd har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också avdelningschefen Åke Holmgren och tillförordnade enhetschefen Lars-Göran Emanuelson deltagit.

Dan Eliasson

Erik Ryd